

LATVIJAS REPUBLIKAS 12.SAEIMAS

Parlamentārās izmeklēšanas komisijas par Latvijas valsts rīcību, izvērtējot 2013.gada 21.novembrī Zolitūdē notikušās traģēdijas cēloņus un turpmākajām darbībām, kas veiktas normatīvo aktu un valsts pārvaldes un pašvaldību darbības sakārtošanā, lai nepieļautu līdzīgu traģēdiju atkārtosanos, kā arī par darbībām minētās traģēdijas seku novēršanā

sēdes

PROTOKOLS Nr.15

2015. gada 30. martā

Rīgā, Jēkaba ielā 16, Saeimas Aizsardzības, iekšlietu un korupcijas novēršanas komisijas sēžu zālē

Sēde sākas plkst. 10.00, beidzas plkst. 11.52.

Sēdi vada komisijas priekšsēdētājs **Ringolds Balodis**

Protokolē Saeimas deputāta Ringolda Baloža palīgs **Krišjānis Bebers**

Piedalās:

komisijas priekšsēdētāja biedre **Regīna Ločmele – Luņova;**

Komisijas locekļi:

Aleksejs Loskutovs,

Kārlis Krēslīšs,

Juris Vectirāns,

Artuss Kaimiņš,

Inguna Rībena,

Mārtiņš Šics,

Zenta Tretjaka,

Latvijas Republikas Ģenerālprokuratūras Krimināltiesiskā departamenta Pirmstiesas izmeklēšanas uzraudzības nodaļas prokurors **Ivo Ivanovs;**

Rīgas Tehniskās universitātes Darba un civilās aizsardzības katedras profesors **Vladimirs Jemeljanovs;**

Būvniecības valsts kontroles biroja direktors **Pēteris Druķis;**

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta priekšnieka vietnieks **Kristaps Eklons;**

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Ugunsdrošības uzraudzības pārvaldes priekšnieks **Dzintars Lagzdīņš**;

Latvijas Drošības biznesa asociācijas pārstāvis **Guntars Loba**;

Latvijas Drošības biznesa asociācijas pārstāvis **Jānis Zeps**;

Valsts policijas priekšnieka vietnieks, Galvenās kriminālpolicijas pārvaldes priekšnieks **Andrejs Grišins**;

SIA "Maxima Latvia" Juridiskā departamenta direktors **Andrejs Šteinmanis**;

SIA "Maxima Latvia" Korporatīvo attiecību vadītājs **Ivars Svilāns**;

Latvijas Tirgotāju asociācijas izpilddirektore **Zane Štolcere**;

Biedrības "Zolitūde 21/11" pārstāvis **Imants Burvis**;

Juristu biedrības prezidents **Aivars Borovkovs**.

Aicinātie, bet sēdē nepiedalījās:

Drošības Nozares Kompāniju Asociācijas valdes priekšsēdētājs **Arnis Marcinkēvičs**;

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Civilās aizsardzības pārvaldes priekšnieks **Mārtiņš Baltmanis**;

Latvijas Ugunsdzēsības asociācijas valdes priekšsēdētājs **Ilgvars Cēris**.

DARBA KĀRTĪBA

23.03.2015. komisijas sēdē neizskatītais jautājums:

1. Par publisku ēku īpašnieku, apsaimniekotāju un telpu nomnieku pienākumu un atbildību drošības risku gadījumā apturēt ēkas ekspluatāciju, nepieciešamības gadījumā veicot arī cilvēku evakuāciju.

Runātāji: Valsts policijas priekšnieka vietnieks, Galvenās kriminālpolicijas pārvaldes priekšnieks Andrejs Grišins; lielveikala „Maxima” Juridiskā departamenta direktors Andrejs Šteinmanis, lielveikala „Maxima” Korporatīvo attiecību vadītājs Ivars Svilāns; Latvijas Tirgotāju asociācijas izpilddirektore Zane Štolcere.

2. Būvniecības valsts kontroles biroja vadītāja P.Druķa ziņojums par biroja darba plānu 2015. gadam.

R. Balodis atklāj sēdi. Informē, ka nākamā komisijas sēdē notiks 20. aprīli, to vadīs komisijas priekšsēdētāja biedre R. Ločmele-Luņova, jo pats, kā EDSO eksperts neatradīsies Latvijā.

I. Svilāns stāsta, ka pēc Zolitūdes traģēdijas, „Maxima” izstrādāja pārmaiņu plānu, kuram ir trīs daļas, proti, palīdzība traģēdijā cietušajiem, darbinieku un klientu drošība un darbinieku darba apstākļu uzlabošana. Pēc traģēdijas „Maxima” izmaksāja vienreizējus pabalstus cietušajiem darbiniekiem un klientiem. Caur Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūru (turpmāk-VSAA), „Maxima” 22 bērniem, kuri traģēdijā zaudēja vienu no vecākiem maksā ikmēneša pabalstu 711 eiro apmērā līdz bērna pilngadības sasniegšanai, bērnam, kurš traģēdijā zaudēja abus vecākus, šis pabalsts tiek maksāts dubultā apmērā. Piebilst, ka šī solījuma izpildei nepieciešamos 1,8 miljonus eiro, „Maxima” jau ir pārskaitījusi VSAA, kura administrē pabalstu izmaksu. Sadarbībā ar „ziedot.lv” un biedrību "Zolitūde 21/11" notiek pabalstu izmaksa rehabilitācijai. Atzīmē, ka, sniedzot atbalstu, reizēm, ir traucējis nenoregulētais neregistrēto partnerattiecību jautājums. Pēc traģēdijas ir pārbaudītas visu uzņēmuma īpašumā esošās vai nomātās veikalu, loģistikas centru un biroju ēkas, un par visām šīm ēkām ir saņemts sertificēta būvinženiera atzinums, ka ēkas ir drošas. Uzsver, ka signalizācija, kas skanēja Zolitūdes „Maxima” bija paredzēta ugunsgrēku gadījumiem, tajā dienā ugunsgrēks netika konstatēts. Iepriekšējā gadā ir pārbaudītas visas ugunsdzēsības sistēmas, ja tas ir bijis nepieciešams, ir arī veikti uzlabojumi tajās, tāpat tika rīkotas ugunsdrošības mācības, kurās piedalījās visi darbinieki. Šādas mācības ir plānotas katru gadu, šajā sakarā ir arī izveidots videomateriāls. Ugunsdrošības sistēmas uzlabošanā ir ieguldīti aptuveni 900 tūkstoši eiro. Pēc traģēdijas ir arī uzlaboti darbinieku darba apstākļi, tai skaitā ir celtas darbinieku algas. Atzīst, ka „Maxima” pēc traģēdijas, sākotnēji neizrādīja nepieciešamo empātiju. Līdz šim pārmaiņu plāna īstenošanai ieguldīti 11 miljoni eiro, no tiem seši miljoni novirzīti algu palielināšanai.

A. Kaimiņš saistībā ar to, ka Valsts darba inspekcija ir konstatējusi pārkāpumus no „Maxima” puses saistībā ar Zolitūdes traģēdiju, jautā uzņēmuma pārstāvjiem, kāpēc „Maxima” pārsūdz šo lēmumu, vai tas netiek darīts, lai novilcinātu laiku? Vai būvniecība uz jumta, kad ēkas zemākos stāvus ekspluatē, ir normāla?

I. Svilāns norāda, ka pēc būtības tiek pārsūdzēts tas, ka uzņēmumam bija jāparedz, ka ēka, kas nodota ekspluatācijā atbilstoši visiem normatīvajiem aktiem, ir nedroša. Noliedz, ka lēmums tiek pārsūdzēts, lai novilcinātu laiku. Veiktajiem darbiem uz jumta bija izsniegta atbilstoša atļauja.

M. Šics norādot uz „Maxima” pārstāvju pausto informāciju, ka, izmaksājot pabalstus un citus maksājumus, bijušas problēmas ar neregistrētajām partnerattiecībām, jautā, vai uzņēmums tomēr nevarēja rīkoties elastīgāk nekā valsts, kurai jārikojas stingri pēc likuma, un piešķirt nepieciešamo atbalstu? Kāpēc bērniem pabalsts tiks izmaksāts tikai līdz pilngadībai, ja valsts šādus pabalstus maksā līdz vidējās, tehniskās vai augstākās izglītības iegūšanai? Kādi uzlabojumi veikti, lai atvieglotu uzņēmuma darbinieku darba režīmu?

M. Svilāns norāda, ka pēc traģēdijas bija arī cilvēki, kuri ļaunprātīgi mēģināja iegūt labumu no sniegtās palīdzības, tāpēc bija nepieciešami kaut kādi kritēriji, pēc kuriem vadīties sniedzot palīdzību, tādēļ tika nolemts vadīties pēc Civillikuma noteikumiem. Informāciju par darbinieku darba apstākļu uzlabošanu apkopos un iesniegs komisijai.

A. Loskutovs jautā „Maxima” pārstāvjiem, vai ir pārskatīta kārtība, kādā jārikojas atskatot trauksmes signalizācijai? Kurš ir atbildīgs par evakuācijas organizēšanu?

M. Svilāns atbild, ka jaunā kārtība paredz, ka, ja noskan signalizācija, tiek veikta nekavējoša evakuācija, un tikai tad tiek pārbaudīts iemesls, kāpēc signalizācija nostrādājusi. Katrā veikalā ir nozīmēts cilvēks, kurš par to ir atbildīgs, pārsvarā tas ir apsardzes darbinieks.

A. Kaimiņš norāda, ka dažkārt apsardzes darbiniekiem nemaz nav apsarga sertifikāta.

I. Svilāns skaidro, ka uzņēmuma apsardzē ir četras amatu kategorijas, proti, vecākais apsargs, apsargs, videoiekārtu operators un uzraugs, pirmie divi veic apsardzes funkciju un viņiem ir sertifikāti.

R. Balodis norādot uz līdzību starp Zolitūdes traģēdiju un plašsaziņas līdzekļos izskanējušu faktu,¹ ka nesen uzbūvētajā Rīgas pašvaldības sociālajā mājā, regulāri ieslēdzas trauksmes signalizācija, taču apmeklētāji un darbinieki ēku nepamet, lūdz Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (turpmāk-VUGD) pārstāvjus izstāstīt kādas mācības gūtas pēc traģēdijas. Kāpēc vēl aizvien ir iespējama situācija, kad, noskanot trauksmes signālam, cilvēki neevakuējas?

Dz. Lagzdīņš stāsta, ka konkrētajā gadījumā ir uzdots veikt pārbaudi un noskaidrot, kāpēc signalizācija ieslēdzas tik bieži. Noskanot balss izziņošanas sistēmai, cilvēkiem jāatstāj telpas, šādu pienākumu nosaka 2004. gada Ministru kabineta noteikumi Nr. 82 „Ugunsdrošības noteikumi.” Atzīmē, ka ir bijuši precedenti, kad sabiedriskās vietās nostrādā ugunsdzēsības signalizācija un cilvēki tiek aicināti pamest telpas, bet to nedara, tāpēc jaunajos Ugunsdrošības noteikumos būs tiešā veidā noteikts pienākums evakuēties, noskanot signalizācijai, iepriekšējais normatīvais regulējums tiešā veidā neuzlika par pienākumu evakuēties, gadījumos, kad noskan signalizācija. Uzskata, ka Zolitūdes gadījumā veikala darbiniekiem bija jāorganizē evakuācija un cilvēkiem bija jāatstāj telpas.

K. Eklons stāsta, ka pēc traģēdijas ir izdarīta virkne secinājumu uz kuru pamata ir izstrādāts jauns Civilās aizsardzības un katastrofu pārvaldīšanas likuma projekts, kā arī jaunu Ugunsdrošības noteikumu projekts, abu šo jauno normatīvo aktu projekti ir būtiski atšķirīgi no pašreiz spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem.

A. Kaimiņš jautā, vai VUGD pēdējā pusotra gada laikā ir sodījis per evakuācijas neveikšanu un citiem pārkāpumiem saistībā ar ugunsdrošību?

K. Eklons atbild, ka nezina, vai ir bijuši sodi par evakuācijas neveikšanu, bet pēdējā gada laikā VUGD ir uzlicis vairākus simtus sodu.

R. Ločmele-Luņova stāsta, ka par iemeslu signalizācijas viltus nostrādāšanai var būt putekļi, mitrums, mehāniska iedarbība un citi faktori. Jautā VUGD pārstāvjiem, vai nebūtu jāuzlabo normatīvais regulējums, nosakot gadījumus, kad signalizācijas nostrādāšanu var uzskatīt par nepamatotu, un gadījumus, kad ir obligāti jāpārbauda, vai nostrādāšanas iemesls nav kādi citi draudi? Norādot, ka iespējams traģēdijas dienā ugunsdrošības signalizācija ieslēdzas jumta deformācijas dēļ, jautā „Maxima” pārstāvjiem vai pēc traģēdijas uzņēmuma pārstāvjiem bija saruna ar signalizācijas sistēmu apkalpojošās firmas pārstāvjiem?

Dz. Lagzdīņš stāsta, ka atbilstoši normatīvo aktu prasībām ir paredzēts, ka katrai tehniskajai sistēmai ir tehniskais reglaments, atbilstoši kuram jāveic tehniskā apkope. Tāpat Ugunsdrošības noteikumos noteikts, ka atsevišķā žurnāla jāreģistrē jebkurš bojājums un trauksmes signāla nostrādāšanas gadījums. Ja žurnālā atkārtoti parādās

¹ <http://www.tvnet.lv/zinas/latvija/553007->

laikraksts_veselibas_centra_regulari_skan_trauksmes_signalizacija_bet_cilveki_to_ignore_lai_nezaud_etu_rindu

ieraksti par viltus trauksmēm, tad ir jāveic sistēmas audits. Tehniskajā reglamentā ir noteiktas darbības, kas jāveic katru dienu, nedēļu, mēnesi, ceturksni, pusgadu un gadu.

K. Eklons norāda, ka pēc Zolitūdes traģēdijas, VUGD ir ierosinājis ieviest kontroles mehānismu visām firmām, kas sniedz ar ugunsdrošības sistēmām saistītus pakalpojumus, jo ne vienmēr šīs firmas ir uzdevumu augstumos. Kā variants tiek piedāvāta sertifikācijas ieviešana.

I. Svilāns uz sev adresēto jautājumu nevar atbildēt.

A. Loskutovs jautā, vai ugunsdrošība iekārtas, kas pieejamas tirgū arī būs sertificētas?

V. Jemeljanovs norāda, ka jau tagad visām šāda veida iekārtām ir jāatbilst noteiktām prasībām.

K. Eklons atbild, ka sadarbībā ar Patērētāju tiesību aizsardzības centru šajā virzienā tiek strādāts, jo Latvijas tirgu nonāk arī prasībām neatbilstošas preces.

R. Balodis lūdz Latvijas Tirgotāju asociācijas pārstāvi Z. Štolceri izstāstīt par asociācijas priekšlikumu komisijai.

Z. Štolcere stāsta, ka joprojām tirdzniecības nozarē trūkst skaidru vadlīniju, kā darbiniekiem rīkoties dzīvības un veselības apdraudējuma gadījumā savās darba vietās. Zolitūdes traģēdija parādīja, ka strādājošajiem nav izpratnes par rīcību ārkārtas situācijā, un to atzina arī paši pārdevēji. Lai gan kopš Zolitūdes traģēdijas valsts pārvalde ir izdevusi ievērojamu skaitu normatīvo aktu par būvniecības, darba drošības un civilās aizsardzības jautājumiem, joprojām nav visaptveroša priekšstats, kā rīkoties ārkārtas situācijās. Tamlīdzīgu dokumentu esamība vai neesamība tirdzniecības uzņēmumā atkarīga no vadītāja jaunrades un godprātības. Vēl pirms traģiskajiem notikumiem Latvijas Tirgotāju asociācija vairākkārt bija aicinājusi valsts institūcijas izveidot vadlīnijas, kas norādītu, kā rīkoties darbiniekiem dzīvības un veselības apdraudējuma gadījumā savā darba vietā. Iepriekšējās Saeimas sasaukumā Latvijas Tirgotāju asociācija Sociālo un darba lietu komisiju, Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisiju, kā arī Ministru kabinetu aicināja izvērtēt ne tikai esošos normatīvos aktus, bet arī veikt pasākumus, izstrādājot vadlīnijas, kas izteiktas vienkāršā un visiem saprotamā valodā – pārdevēju, kasjeru, zāles darbinieku un citu tirdzniecības darbinieku rīcībai ārkārtas situācijās. Šādas vadlīnijas varētu būt veidotas kā videomateriāls, kas tiktu izplatīts visos tirdzniecības nozares uzņēmumos. Tomēr Latvijas Tirgotāju asociācijas ierosinājums palicis bez tālākas virzības, kaut gan tirdzniecības nozarē strādā 20 procenti no valstī nodarbināto skaita, un 80 procenti iedzīvotāju ik dienas īsāku vai ilgāku laiku uzturas tirdzniecības nozares uzņēmumos, veicot pirkumus vai saņemot pakalpojumus. No tirdzniecības darbinieku prasmes rīkoties ārkārtas situācijās ir atkarīga veikala apmeklētāju drošība. Izvērtējot šos faktus būtu nepieciešams un būtu pašsaprotami, ja vadlīnijas, respektīvi, videomateriāls tiktu sagatavots uz valsts budžeta rēķina un tam būtu paredzēta mērķdotācija nākamā gada budžetā ne mazāk kā 20 tūkstoši eiro. Savukārt sev nepieciešamo daudzumu kopiju izgatavošanu uzņemtos paši tirdzniecības uzņēmumi. Latvijas Tirgotāju asociācijas ieskatā, tādu vadlīniju izstrāde būtu jāuztic Labklājības ministrijai kā vadošajai valsts pārvaldes iestādei darba un sociālās aizsardzības jomā. Šādas vadlīnijas par to, kā darbiniekiem pareizi rīkoties dzīvības un veselības apdraudējuma gadījumā savā darba vietā, ir izveidotas vairākās Eiropas Savienības dalībvalstīs un rekomendētas arī Latvijai Eiropas Savienības tirdzniecības nozares sociālā dialoga projektā “Trešās puses apdraudējumi”. Vadlīniju tapšanā varētu

izmantot iepriekš Zemkopības ministrijas uzkrāto pieredzi līdzīgas ievirzes dokumenta (vadlīniju pārtikas aprītē) sagatavošanā.

A. Kaimiņš uzskata, ka priekšlikums ir labs, vien norāda, ka par 20 tūkstoši eiro šo priekšlikumu nebūs iespējams īstenot.

A. Loskutovs pauž viedokli, ka priekšlikums ir labs, bet bez atbilstoša normatīvā regulējuma sistēma kopumā tāpat nestrādās.

R. Balodis jautā, „Maxima” pārstāvjiem, kādi secinājumi izdarīti pēc traģēdijas, saistībā ar ēku būvkonstrukciju stiprību?

I. Svilāns skaidro, ka pirms veikala jumta sabrukšanas bija paļāvība, ka atbildīgās instances ir izdarījušas savu darbu, tomēr ņemot vērā šo traģēdiju, uzņēmums ir apņēmis uzsākot darbību jaunās ēkās vienmēr veikt ekspertīzi, kaut gan pēc pašreizējās būvniecības sistēmas kārtības šādas darbības nav obligātas, un drīkst paļauties, ka, ja ēka ir nodota ekspluatācijā, tad ēka ir droša.

A. Grišins skaidro, ka kriminālatbildība var iestāties, ja persona neizpilda ar arēju normatīvo aktu noteiktu pienākumu. Kaut arī ir pašsaprotami, ka pēc trauksmes signāla jāveic evakuācija, tomēr uz traģēdijas brīdi ar normatīvo aktu šāds pienākums nebija noteikts, šis trūkums ir labots VUGD izstrādātajos jaunajos Ugunsdrošības noteikumos. Norāda, ka ugunsdrošības signalizācijai un trauksmes apziņošanas sistēmām ir katrai savs regulējums. Ja, piemēram, glābēji pēc trauksmes izziņošanas sistēmas nostrādāšanas izbrauc uz objektu un konstatē, ka ugunsgrēka nav un visdrīzāk trauksmes sistēma nostrādājusi kļūdas dēļ, tad konstatēt, ka ēka sabruks nevar, tāpēc ugunsdzēsība trauksmes sistēma nevar atrisināt jautājumus, kas saistīti ar ēkas konstrukciju izturību un sabrukšanas riskiem. Atzīmē, ka, piemēram, Rīgas HES ir uzstādīti sensori, kas monitorē būves svārstības, ja rodas bīstamība, tad nostrādā trauksmes signāls, tehniski ir iespējams šādu sistēmu uzstādīt citiem objektiem, ja noteiktu šādu pienākumu, tad jāreķinās, ka tas sadārdzinās būvniecības izmaksas.

A. Kaimiņš jautā, vai izmeklēšanas procesā kā aizdomās turamie ir arī īpašnieki, ne tikai konkrētas fiziskās personas?

A. Grišins atbild, ka divos kriminālprocesos izmeklētāji uzskata, ka atbildība jāpiemēro piecām juridiskajām personām.

K. Eklons stāsta, ka jau pašlaik normatīvajos aktos noteikts, ka katrā tirdzniecības objektā, kurā strādā vai kuru var vienlaikus apmeklēt 50 cilvēki ir jābūt speciālistam ugunsdrošības jautājumos, kuram jābūt izgājušam 160 stundas ilgu apmācības kursu, kas ir pietiekami, lai cilvēks būtu spējīgs izvērtēt riskus un noteikt rīcību konkrētās situācijās. Tāpat šādos objektos jābūt izstrādātam civilās aizsardzības plānam un ugunsdrošības instruktāžai. Norāda, ka ar izmaiņām normatīvajos aktos paredzēts arī indivīdam uzlikt atbildību, jo citādi pašlaik sabiedrība šīm lietām pieiet bezatbildīgi. Arī sabiedrībai jāsaprot, ka tai ir pienākums zināt kā rīkoties un ievērot šo rīcības modeli.

M. Šics uzsver, ka nevajag nodalīt atsevišķi ugunsgrēku no citiem riskiem. Piemēram, K. Eklona minētajam ugunsdrošības speciālistam vajadzētu būt apmācītam rīcībai arī citos riskos, ne tikai ugunsdrošības jautājumos, jo neatkarīgi no riska veida, ir jāveic evakuācija. Riski ir jāskata kompleksi.

R. Balodis saistībā ar **A. Loskutova** izteikto neapmierinātību par to, ka **A. Kaimiņš** neievēro rindas kārtību jautājumu uzdošanā, norāda, ka ņemot vērā izmeklēšanas komisiju specifiku, ir svarīgi sabalansēt parastajām Saeima komisijām raksturīgo procesuālo kārtību ar pieaicināto ekspertu un amatpersonu intensīvo iztaujāšanu, kas raksturīga izmeklēšanas komisijām.

A. Loskutovs norāda, ka savu kārtu gaida pēc rindas kārtības, aicina arī pārējos šo kārtību ievērot.

I. Burvis stāsta, ka veidojas situācija, kad noskanot ugunsdzēsības trauksmes signālam un konstatējot, ka ugunsgrēka nav un līdz ar to pieņemot, ka tā ir viltus trauksme, cilvēkiem tiek atļauts atgriezties telpās, bet, iespējams, ka trauksmes signāls noskanējis citu draudu dēļ. Tādēļ normatīvajos aktos būtu jānodala, ka ugunsdzēsības trauksme nav domāta tikai ugunsgrēka konstatēšanai, tomēr izsaka bažas, vai šādu kārtību ir iespējams īstenot, jo, lai veiktu pārbaudes pēc katra trauksmes signāla, uzņēmumam uz laiku ir jāpārtrauc darbība.

K. Eklons norāda, ka ugunsdzēsības trauksmes sistēmu nevar izmantot pilnīgi visu iespējamo risku konstatēšanai. Ir jāsakārto būvniecības joma tādā līmenī, ka var pašauties, ka ēka nesabruks. Norādot, ka pēdējos 20 gados ir uzbūvētas ļoti daudz ēku, izsakās, ka varbūt ir iespējams uz rūpīgas analīzes bāzes tai skaitā izvērtējot veiktās ekspertīzes, noteikt riskus un tos novērst, piemēram, nosakot prasību uzstādīt sensorus, kuri fiksē ēkas kustības.

K. Krēsliņš norāda, ka, meklējot problēmu risinājumus, ir jāizpēta arī ārvalstu prakse. Uzsver, ka ir civilās aizsardzības plāni, bet, lai tie reāli darbotos, ir jāorganizē nemitīgi treniņi, pārbaudes.

A. Loskutovs jautā, kā būvniecības procesā tiek pārbaudīta ugunsdrošības signalizācija darboties spēja?

Dz. Lagzdīns atbild, ka ugunsdzēsības dienests pārbauda ugunsdrošības signalizācijas sistēmu tikai pie ēkas nodošanas ekspluatācijā. Pašu sistēmu, pēc Būvniecības likuma noteikumiem, uzstādītājs nodod īpašniekam ar pieņemšanas-nodošanas aktu.

V. Jemeljanovs vērš uzmanību uz trūkumiem šādā kārtībā, ugunsdzēsības dienests pārbauda sistēmu stadijā, kad notiek ēkas pieņemšana ekspluatācijā, trūkumus nākas konstatēt jau uzstādītai sistēmai. Sistēma pēcāk netiek uzraudzīta.

A. Kaimiņš norāda, ka ugunsdzēsības signalizācija nenorāda tikai uz ugunsgrēku, bet gan uz bīstamību kā tādu. Atzīmē, ka pēc traģēdijas Polijā, kad sabruka noliktava, Polijas normatīvajos aktos tika noteikts, ka jāizmanto siju ielieču fiksēšanas ierīces. Jautā, vai šādu kārtību nevajadzētu noteikt Latvijā?

K. Eklons atbild, ka šādu priekšlikumu principā var atbalstīt, bet tas ir jāizvērtē.

A. Borovkovs pauž viedokli, ka valstī nav izveidota sistēma glābšanas darbu veikšanai, tas noved pie tā, ka glābšanas darbi, reizēm, tiek veikti diletantiskā līmenī. Valstī nav vienots tālruņa numurs, pa kuru zvanīt nepieciešamības gadījumā, turklāt ir problēmas, zvanot uz numuru 112, ātri un operatīvi tikt savienotam ar nepieciešamo dienestu – zvans tiek pāradresēts vairākas reizes, savienojums var pārtrūkt. Stāsta, ka K. Streiča nelaimes gadījumā, bija situācija, ka mediķi atstāja mašīnu vairākus simtus metru no negadījuma vietas, baidoties sabojāt automašīnu, jo zaudējumi tiktu atvilkti no šoferu algas. Rodas jautājums, vai glābēji un glābēju transports ir apdrošināts un vai tam ir paredzēts pietiekams finansējums? K. Streiča gadījumā mediķi cietušo meklēja ilgu laiku, bet viņam zināms, ka Nacionālie bruņotie spēki būtu palīdzējuši meklēšanā, bet viņiem šāda palīdzība netika lūgta. Turklāt glābēju ilgie meklējumi pierāda, ka nedarbojās pozicionēšanas sistēmas. Atzīmē, ka valstī ir daudz cilvēku ar speciālām prasmēm un vēlmi piedalīties glābšanas darbos, bet no valsts puses šie cilvēki nav apzināti.

R. Ločmele-Luņova stāsta, ka VUGD, līdz 2000. gadam pastāvēja speciāla vienība, kuras personāls bija apmācīti gan kā glābēji, gan kā mediķi, tomēr šī vienība tika

izformēta, un palika viens cilvēks, proti, V. Zaharovs, kurš pašlaik pasniedz VUGD koledžā un bija vienīgais mediķis, kas pašā Zolitūdes lielveikalā sniedza medicīnisko palīdzību, jo drīkstēja atrasties bīstamajā zonā, parastajiem mediķiem bīstamajā zonā bija aizliegts atrasties. Izsaka iespējamību, ka ar video kameru starpniecību, Zolitūdei līdzīgās situācijās, mediķi varētu sniegt komandas glābējiem par darbībām, kas jāveic, lai sniegtu medicīnisko palīdzību.

K. Eklons pauž viedokli, ka vienota numura esamība būtu labāks risinājums, bet ir notikusi politiska izšķiršanās par sistēmu ar vairākiem numuriem, tomēr šāda sistēma nav nepareiza un veiksmīgi darbojas arī vairākās citās valstīs. Tiek patstāvīgi strādāts pie sistēmas uzlabošanas, ir plānots ieviest kārtību, ka cilvēkam piezvanot tiek piefiksēta nepieciešamā informācija un tālāk jau operators šo informāciju, nevis zvanu, pāradresē attiecīgajiem dienestiem. Lai īstenotu šo ieceri ir nepieciešams iepirkt ļoti dārgas datorprogrammas. Šī un citu uzlabojumu ieviešanai traucē „totāls līdzekļu trūkums.” Visām ugunsdzēsības automašīnām ir OCTA, bet KASKO tikai tām ugunsdzēsības mašīnām, kas iegādātas līzīgā. Ja tiek konstatēts, ka mašīna sabojāta pildot dienesta pienākumus, tad VUGD dienestā esošajiem šādi zaudējumi nav jāatlīdzina. Stāsta, ka notiek sadarbība ar tādām brīvprātīgo grupām, kas ir gatavas piedalīties atsevišķu glābšanas darbu veikšanā. Sadarbība starp valsts dienestiem ir laba. VUGD nekad nav plānojis veidot medicīnas dienestu, tā brīža situācijā uz dienestu nāca strādāt vairāki mediķi un tika nolemts izveidot šādu vienību. Lai šādus speciālistus apmācītu ir nepieciešams ilgs laiks un finansējums, turklāt ar šā brīža algām, šādus cilvēkus dienestā noturēt būtu praktiski neiespējami. Tādēļ pašreizējā VUGD pozīcija ir, ka glābējiem ir jābūt spējīgiem sniegt neatliekamo medicīnisko palīdzību. Ir problēma ar to, ka bīstamajā zonā drīkst atrasties tikai glābēji, pašlaik tiek strādāts pie tā, lai mediķi tiktu attiecīgi ekipēti un līdz ar to arī varētu strādāt bīstamajā zonā.

M. Šics iesaka, kādā no nākamajām sēdēm apskatīt jautājumu par starpdienestu sadarbību, nosakot negadījumu vietu.

P. Druķis skaidro, ka ir sagatavojis izsmeļošu ziņojumu, bet lūdz komisiju atļaut to nolasīt kādā no nākamajām sēdēm, pieaicinot Saeimas Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijas pārstāvjus, jo ziņojumā ir apskatītas aktuālas problēmas.

Komisijas locekļi atbalsta šo priekšlikumu, tiek nolemts, ka P. Druķa ziņojums tiks uzklauts aiznākamajā sēdē.

A. Kaimiņš izdala komisijas locekļiem fotogrāfijas ar plaisām jaunajā Valsts ieņēmumu dienesta ēkā. Pauž viedokli saistībā ar Būvniecības valsts kontroles biroja veikto pārbaudi šajā ēkā. Uzsver, ka ēkā strādājošie vēl aizvien baidās birojam sniegt ziņas atklāti. Norādot uz to, ka P. Druķa vēstulē minēts, ka birojs ir uzdevis veikt izpēti un tās rezultātus iesniegt birojam līdz 11. maijam, pauž viedokli, ka tā ir nenormāla situācija, kad cilvēkiem vēl 45 dienas būs jādzīvo bailēs par savu drošību.

P. Druķis skaidro, ka pārbaudi veikušo būvinspektoru skatījumā, plaisas nav saistītas ar pašas ēkas mehānisko izturību, šādā aspektā ēka ir droša. Kad tiks iesniegti pārbaudes rezultāti tiks pieņemti tālākie lēmumi.

Izceļas vārdu apmaiņa starp **I. Rībenu** un **A. Kaimiņu**.

R. Balodis pasludina sēdi par slēgtu.

Komisijas priekšsēdētājs R. Balodis

Komisijas sekretāra vietā komisijas priekšsēdētāja biedre R. Ločmele-Luņova

